

EL LLENGUATGE

Així que

A l costat d'una construcció com *Les condicions van millorar així que* (o *tot seguit que*) *se'n va fer càrrec ell*, en podríem admetre una altra de semblant com *Les condicions van millorar des que* (o *d'ençà que*) *se'n va fer càrrec ell*, però amb la primera indicariem més aviat una acció que va tenir lloc en un moment determinat, com a conseqüència d'un fet que s'hi va produir (haver-se'n fet càrrec ell), i en la segona una acció durativa, que es va iniciar a partir d'un moment determinat, però que ja ha cessat en el moment d'ésser enunciativa. Però fora dels casos excepcionals com ara aquest, en què són possibles dues interpretacions diferents, no sembla lícit, tal com dèiem ahir, l'ús que algun cop sorprenem, en la llengua culta, de la locució *des que* en construccions en què convindria *així que* o *tot seguit que*, és a dir, quan cal indicar que una acció no durativa té lloc, com a conseqüència natural, immediatament després d'haver-se produït un fet determinat.

Anàlogament, en lloc de *així que* o *tot seguit que*, també es pot observar, però no en la llengua culta sinó, al contrari, en el llenguatge més aviat descurat, l'ús de la locució «en quant»: «Hi vaig anar en quant m'ho va dir». Però en aquest cas no es tracta solament d'un ús impropí, sinó d'un calc literal d'una locució del castellà. Cal dir, per tant, *Hi vaig anar així que* (o *tot seguit que*) *m'ho va dir*.

Hi ha, encara, d'altres locucions conjuntives que poden usar-se amb aquest mateix valor, com *tan bon punt* (reduïble a *bon punt*), *tan aviat com* i *tantost com*. El Diccionari Fabra no recull *tan aviat com*, però trobem aquesta locució a la Gran Enciclopèdia Catalana i és, sens dubte, molt usada. Pel que fa a *tantost com*, observem que alguns autors redueixen aquesta locució al simple mot *tantost*, però no creiem que aquesta reducció sigui vàlida, car aquesta forma és merament adverbial, equivalent a *tot seguit, immediatament*, i el valor conjuntiu li ha d'ésser conferit justament amb l'adjudicació del terme *com*, correlatiu del primer component de *tantost*, talment com en *tan aviat com*. Per la mateixa raó, creiem que d'altres expressions adverbials com *tot d'una i de seguida*, que només veiem admeses amb aquest valor, poden ésser també legítimament usades, tal com fan alguns autors, amb l'adjudicació del terme conjuntiu *que*, com a locucions conjuntives.

Albert Jané